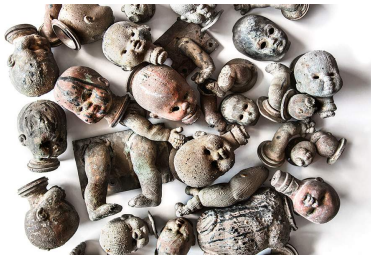

Του **ΝΙΚΟΥ ΒΑΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Προχωρώντας πάνω στους δρόμους έρευνας που έχει θέσει εδώ και χρόνια, η εικαστικός Αρτεμис Αλκαλάη εκπλήσσει με τη νέα της δουλειά που παρουσιάζει στο [Poems & Crimes](#) των εκδόσεων Γαβριηλίδη, στο Μοναστηράκι (επιμέλεια Μαρία Στέφωση). Εκεί, στον πρώτο όροφο ξεδιπλώνεται ως μία εγκατάσταση το φωτογραφικό πρότζεκτ «Εμμονές. Objets trouvés», ένα «περιβάλλον» που συνθέτουν τα μεταλλικά καλούπια που χρησιμοποιούνταν έως τις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες για τις βιομηχανικές κούκλες-παιχνίδια. Είναι ένας θησαυρός, ανέλπιστος, που βρέθηκε τυχαία κοντά στο Θησείο, σε ένα μαγαζί που πουλάει μέταλλα. Εκεί, είχε παραδοθεί ένας μεγάλος αριθμός από μεταλλικά κεφάλια και σπαστά μέλη σώματος που στο εργοστάσιο θα έδιναν σχήμα στις πλαστικές κούκλες.

Η Αρτεμис Αλκαλάη έχει στήσει μια ανοικτή εγκατάσταση που αναμοχλεύει τις έννοιες του τραύματος, της εγκατάλειψης, του ναυαγίου. Τα παιδικά κεφάλια, σε λευκό φόντο σε σωρό, παραπέμπουν στη μαζικότητα των φόνων του Ολοκαυτώματος, ως μία πρώτη «νύξη» πάνω σε ένα υλικό που προσφέρεται για πολλές αναγνώσεις. Η Αρτεμис Αλκαλάη άλλοτε πυκνώνει και άλλοτε αραιώνει, όπως λέει, την εστίαση, καθώς δίπλα και ανάμεσα στα μαζικά πορτρέτα (που μου θύμισαν τις φωτογραφίες με τα παπούτσια στα στρατόπεδα των ναζί) έχει οργανώσει βάθρα όπου τα κεφάλια-καλούπια για κούκλες θυμίζουν προτομές ή «προϊόντα ανασκαφής».

Οι «Εμμονές», μέσα στις οποίες ο θεατής είναι «περιτριγυρισμένος από την επανάληψη των μορφών» και «δεν μπορεί να γλιτώσει» αποκτώντας θέλοντας και μη βίωμα του τραύματος και του λειψάνου, έρχονται να συμπληρώσουν και να προεκτείνουν μία τριλογία. Η τριλογία γεννήθηκε προ εικοσαετίας (1999) με την έκθεση «Μνήμη» (μία σειρά από στοιβαγμένες μαριονέτες και γλυπτά από λευκό καμβά) και συνεχίστηκε με τη μεγάλη έρευνα και φωτογραφική έκθεση (2012-2018) με πορτρέτα Ελλήνων Εβραίων επιζώντων από τα ναζιστικά στρατόπεδα Αουσβιτς και Μπέργκεν Μπέλζεν. Η Αρτεμис Αλκαλάη, αξιοποιώντας τώρα τον θησαυρό από τα μεταλλικά καλούπια για κούκλες, εμβαθύνει πάνω στην ιδέα της βίαιης απώλειας.

Ανάμεσα στις φωτογραφικές συνθέσεις που αναπαράγουν με διάφορους τρόπους την «εμμονική» μορφή του καλουπιού, ο θεατής θα σταθεί και μπροστά σε ένα βάθρο με ένα θύσανο από σγουρά, ξανθά μαλλιά. Στέκουν εκεί ως σύμβολο απότμησης, ακρωτηριασμού και βίαιης απόσπασης, σαν βωμός μαρτυρίου. «Είναι η μόνη άμεση σχέση με το ανθρώπινο σώμα στην έκθεση», λέει η Αρτεμис Αλκαλάη, που χρησιμοποίησε δικά της μαλλιά γι' αυτό το έργο. «Είναι ίσως και ένα

προσωπικό έργο, φορέας μνήμης για τη δεύτερη γενιά του Ολοκαυτώματος στην οποία ανήκω», λέει. Μια «μικρή νύξη» που λέει τόσα πολλά...

??Poems & Crimes, ??, ??????? 17, ??? 5/2.

ΠΗΓΗ: [ιστοσελίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 16.1.2019](#)